

WOJEWODA
ZACHODNIOPOMORSKI

Szczecin, 25 czerwca 2024 r.

Znak: P-1.4131.173.2024.AB

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 609, poz. 721)

stwierdzam nieważność

§1 pkt 2 uchwały Nr II/4/24 Rady Gminy Rewal z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w zakresie wyrazów: „Wiceprzewodniczący Komisji”.

Uzasadnienie

W dniu 20 maja 2024 r. Rada Gminy Rewal podjęła uchwałę Nr II/4/2024 w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji. Do Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie wpłynęła ona w dniu 31 maja 2024 r.

W treści §1 badanego aktu Rada Gminy Rewal powołała skład Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, wymieniając w punktach imiona i nazwiska poszczególnych radnych, wskazując jednocześnie w pkt 1 i pkt 2 odpowiednio, że radny Pan Łukasz Tylka został wyznaczony jako Przewodniczący Komisji, zaś radna Pani Joanna Lewicka – jako Wiceprzewodnicząca Komisji.

Dokonując oceny legalności ww. uchwały należy mieć na względzie zarówno przepisy ustawy o samorządzie gminnym, jak również Statutu Gminy Rewal, przyjętego uchwałą Nr XVII/106/20 Rady Gminy Rewal z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Rewal¹. I tak, zgodnie z art. 18b ustawy o samorządzie gminnym *Rada gminy rozpatruje skargi na działania wójta i gminnych jednostek organizacyjnych; wnioski oraz petycje składane przez obywateli; w tym celu powołuje komisję skarg, wniosków i petycji (ust. 1). W skład komisji skarg, wniosków i petycji wchodzi radni, w tym przedstawiciele wszystkich klubów, z wyjątkiem radnych pełniących funkcje, o których mowa w art. 19 ust. 1 (ust. 2). Zasady i tryb działania komisji skarg, wniosków i petycji określa statut gminy (ust. 3).*

Z powołanych regulacji ustawowych wynika zatem, że powołanie komisji skarg, wniosków i petycji jest obligatoryjne, co więcej, ustawodawca wprowadził również pewne

¹ Uchwała Nr XVII/106/20 Rady Gminy Rewal z dnia 30 stycznia 2020 r. w sprawie uchwalenia Statutu gminy Rewal (Dz. Urz. Woj. Zachodniopomorskiego poz. 1402 z późn. zm.).

wymogi co do składu osobowego komisji, wykluczając możliwość uczestnictwa w jej pracach przewodniczącemu i wiceprzewodniczącemu rady gminy, zapewniając jednocześnie klubom radnych prawo do desygnowania swoich przedstawicieli. Kwestie dotyczące zasad i trybu działania tej komisji winny być określone w statucie gminy.

Wypełniając dyspozycję normy wynikającej z art. 18b ust. 3 ustawy o samorządzie gminnym Rada Gminy Rewal w Statucie Gminy Rewal, stanowiącym załącznik do uchwały Nr XVII/106/20, postanowiła m.in. w §103 ust. 2 Statutu, że *Komisja Skarg składa się z nie mniej niż 4 radnych, wybieranych przez Radę Gminy, zwykłą większością głosów. Z kolei, zgodnie z brzmieniem §103 ust. 4 Statutu Przewodniczącego Komisji Skarg wybiera Rada Gminy natomiast Wiceprzewodniczącego Komisji Skarg wybiera Komisja Skarg na wniosek Przewodniczącego tejże Komisji.*

Tym samym, w świetle powołanych wyżej regulacji, Rada Gminy Rewal posiada niewątpliwie upoważnienie do powołania radnych do Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, jest także władna do wyznaczenia jej Przewodniczącego, natomiast Wiceprzewodniczącego wyłaniają ze swojego składu członkowie Komisji – działając w tym zakresie na wniosek Przewodniczącego Komisji. Powołując zatem Komisję Skarg, Wniosków i Petycji z jednoczesnym wskazaniem radnego, który ma być jej Wiceprzewodniczącym, Rada Gminy Rewal w sposób oczywisty i bezpośredni naruszyła §103 ust. 4 Statutu Gminy Rewal.

W przedmiotowej sprawie trzeba zaakcentować szczególny charakter dokumentu, jakim jest statut gminy. W myśl art. 169 ust. 4 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej² *ustrój wewnętrzny jednostek samorządu terytorialnego określają, w granicach ustaw, ich organy stanowiące.* Natomiast przepis art. 3 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym stanowi, że *o ustroju gminy stanowi jej statut.* Statut niewątpliwie stanowi akt prawa miejscowego, zaliczany przez Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej do źródeł prawa powszechnie obowiązującego na obszarze działania organów, które je ustanowiły (art. 87 ust. 2). Uchwalając statut rada może we własnym zakresie decydować, w jaki sposób zorganizuje swój ustrój wewnętrzny oraz tryb pracy, z tym zastrzeżeniem, że jego postanowienia nie mogą naruszać przepisów prawa. Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w ugruntowanym orzecznictwie sądowoadministracyjnym, zgodnie z którym *ustawodawca przypisuje dużą rolę statutom gminy jako, że obok ustaw ustrojowych stanowią one źródła prawa. Statut jest wyrazem autonomii w zakresie regulacji "życia wewnętrznego w samorządzie", w związku z tym należy go traktować jako integralną część ustroju prawa samorządu. W związku z powyższym statut może normować wszystkie zagadnienia ustrojowe gminy nienormowane wyraźnie w ustawie, byleby nie był sprzeczny z przepisami ustawowymi*³.

Nie może być zatem wątpliwości, że Rada Gminy Rewal, podejmując uchwałę w przedmiocie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji, związana była nie tylko przepisami ustawy o samorządzie gminnym, ale również przepisami Statutu Gminy Rewal. Bezpośrednie naruszenie rozwiązań czy to ustawowych, czy to statutowych skutkuje koniecznością ingerencji nadzorczej.

² Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.).

³ Patrz wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 7 maja 2008 r., sygn. akt II SA/Go 169/08.

Mając na uwadze przedstawioną w niniejszym rozstrzygnięciu nadzorczym argumentację, stwierdzenie nieważności §1 pkt 2 uchwały Nr II/4/24 Rady Gminy Rewal z dnia 20 maja 2024 r. w sprawie powołania Komisji Skarg, Wniosków i Petycji w zakresie wyrazów: „Wiceprzewodniczący Komisji”, jest konieczne i w pełni uzasadnione.

Rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Szczecinie. Skargę wnosi się do Sądu za pośrednictwem Wojewody Zachodniopomorskiego w terminie 30 dni od dnia doręczenia rozstrzygnięcia.

I Wicewojewoda Zachodniopomorski
Bartosz Brożyński

otrzymują:

1. Rada Gminy Rewal,
2. a.a.